

VĚTRNÍK

Vydává Měst NV ve Vysokém n. Jizerou s aktivem kulturních pracovníků

SRPEN 1983

č.4

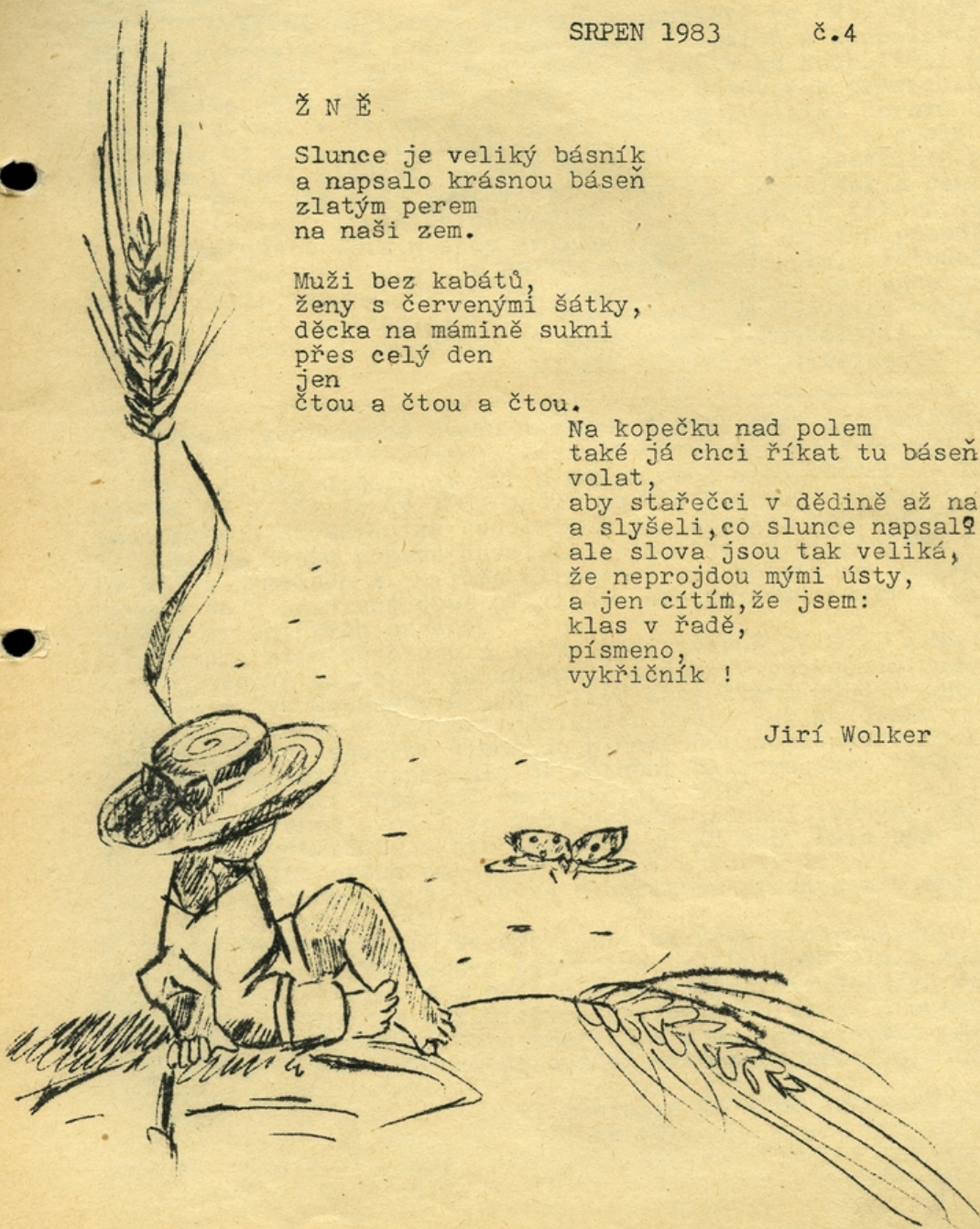
Ž N Ě

Slunce je veliký básník
a napsalo krásnou báseň
zlatým perem
na naši zem.

Muži bez kabátů,
ženy s červenými šátky,
děcka na mámině sukni
přes celý den
jen
čtou a čtou a čtou.

Na kopečku nad polem
také já chci říkat tu báseň,
volat,
aby stařečci v dědině až na práh vy
a slyšeli, co slunce napsal,
ale slova jsou tak veliká,
že neprojdou mými ústy,
a jen cítím, že jsem:
klas v řadě,
písmeno,
vykřičník !

Jirí Wolker

U s n e s e n í
14. plenárního zasedání MěstNV ve Vysokém nad Jizerou
konaném dne 4. července 1983:

Plenární zasedání MěstNV ve Vysokém n. Jiz. po projednání předložených zpráv schválilo zprávu o činnosti rad od posledního zasedání, zprávu o plnění úkolů na úseku místního hospodářství a cestovního ruchu, zprávu o plnění plánu kulturně výchovné činnosti za I. pololetí 1983, plán práce výboru lidové kontroly na II. pol. 1983 a zřizuje podle § 53 zákona o NV v oblasti Krkonoš samostatnou komisi cestovního ruchu s platností od 4. července 1983 v tomto složení:

Jiří Holeček, předseda a členové V. Ackermannová, V. Brúnová, Bož. Pastorková a Jar. Petruška.
Usnesení bylo přijato jednomyslně.

Co nás zajímá:

Letošní zajištění provozu koupaliště ve "Mlejnkách" nám dělalo starosti již v době, když ještě v lesích u koupaliště na některých místech ležel sníh. Přístupová cesta ke koupališti byla plně využita jako sklad dřeva při lesních těžebních pracích. Ředitel lesního závodu v Harrachově s. ing. Kopřiva zajistil úpravu cesty a průjezdu ke koupališti. Požárníci koupaliště vymyli a spolu s Jozou Hamarem a naší mládeží natřeli kabinky a vše připravili k provozu.

Dnes již naše koupaliště poskytuje odpočinek a rekreaci stovkám turistů i našich občanů, dětem pionýrských táborů. Je krásné slyšet jásot dětí u vody zalité sluncem a chvíli posedět v večer u táborového ohně. Na potíže, které předcházely letošní sezóně, si ani nevzpomeneme. NV by Vám všem chtěl ještě do konce prázdnin popřát krásné, klidné, slunečné dny a zároveň dostatek vody, abychom směli tak často, jak bychom si přáli, vodu v koupališti obměnit.

MěstNV Vysoké n. Jizerou.

Okresní konference Svazu českých divadelních ochotníků .

"Divadelním uměním za mír a porozumění mezi národy" - pod tímto heslem se 2. července 1983 sešli ve Vysokém nad Jizerou členové amatérských divadelních souborů na III. okresní konferenci SČDO. Mezi členy Svazu poprvé zavítala tajemnice ideologického oddělení OV KSČ v Semilech s. Miluše Klimešová, což podstatně dokládá, jaký význam je v současné době přikládán amatérskému hnutí i ze strany našich stranických orgánů.

Konference stručně shrnula slovy předsedkyně OV SČDO s. Marie Hejlové výsledky činnosti za uplynulé období. V podrobném rozboru přiblížila s. Eva Nasvadblová jednotlivé akce členů SČDO s konkrétním vyčíslením odevzdaných brigádnických hodin jak na úseku práce divadelní, tak v zapojení členů do plnění národohospodářských úkolů. Z uvedených zpráv vyplynulo, že všichni členové svou všestrannou aktivní činností důstojně reprezentují SČDO.

Aktivní konference zvolil ve svém dalším jednání tajnými volbami nový okresní výbor SČDO a dva zástupce do KV SČDO. Dále byl členům předložen plán práce na další volební období.

Konferenci obohatila s. Slávka Hubačíková přednesem básně V. Nezvala " Zpěv míru".

V široké diskuzi, která se rozvinula ke všem projednávaným bodům, vystoupila s. M. Klimešová - tajemnice OV KSČ. Hovořila o kulturní politice naší strany a o podílu amatérských divadelníků na významných společenských a politických akcích. Zmínila se o nutnosti politického a odborného růstu amatérů a v na konci svého příspěvku poděkovala členům SČDO za dosavadní vykonanou práci pro naši socialistickou společnost.

V závěru konference vystoupil zástupce ÚV SČDO s. Ludvík Němec, který v krátkosti zhodnotil přínos vykonané práce ochotníků v socialistickém okrese, připomněl nutnost rozšíření členské základny o další soubory se zaměřením na mládež a zdůraznil nutnost úzké spolupráce SČDO se státními a stranickými orgány.

Jana Nosková, odbor kultury ONV Semilech

Do konce června byla senoseč provedena z 95% plánovaných ploch. Prvé seče dopadly celkem dobře, bylo sklizeno 76% celoročního úkolu v senážích a 50% celoročního úkolu v seně. Kdyby nebylo nadměrného sucha, byla by naděje na dokrytí požadavků živočišné výroby z druhých a dalších sečí. Za současného stavu jsou vyhlídky mizivé a je pravděpodobná možnost i dřívějšího nástupu na zimní krmnou dávku, tedy i zvýšenou potřebu sena a senáží. Dosavadní dojivost je v průměru na krávu od začátku roku 11,181 na kus a den a je o 111 l vyšší než za stejné období v loňském roce. Nedostatek štavnatých pícnin bude mít vliv na další výrobu mléka.

Vlivem sucha je nedobrá situace i v tvorbě zrna u obilí, protože rostliny zasychají od kořenů a nemohou živinami zásobit zrna. Předběžný odhad sklizně je následující: Žito ozimé by mělo být 33q, ječmen 29q, pšenice jarní 20q, a oves 25q z každého ha.

Výnosy u brambor jsou suchem také ohroženy, ale zde je ještě naděje, že vydatný déšť v červenci by je zachránil.

Nástup do žní bude letos pro sucho dříve nežli jiná léta a bude začátkem srpna. Sklidit máme 1800 t čistého zrna a 1800 t brambor. Jak dopadneme a kolik sklídíme, zveřejníme po sklizni.

Josef Soukup .

95. výročí založení ZO SPO ve Sklenařicích.

V sobotu dne 11. června 1983 byla uskutečněna ve Sklenařicích v rámci oslav 95. výročí založení zdejší ZO SPO "Okrsková soutěž požárních družstev okrsku č. 10"

Soutěže se zúčastnilo celkem 18 požárních družstev, z toho čtyři družstva žen.

Výsledky jednotlivých soutěží:

- 1, V soutěži družstev žen se na prvním místě umístilo družstvo žen z Rokytnice n. Jiz, -2. Vysoké n. Jiz, -3. Jablonec n. Jiz, 4. Harrachov.
- 2, Soutěž jednotlivci-ženy: 1. Janatová Alena Rokytnice n. Jiz, 2. Nesvadbová Naďa Vysoké n. Jiz, 3. Stejskalová Jana Rokytnice.
- 3, Soutěž družstev mužů: 1. Rokytnice n. Jiz, Rokytnice n. Jiz II, 3. Vilémov I, dále Blansko, Vilémov II, Tříč, Paseky, Sklenařice, Buřany, Stará Ves, Jablonec n. Jiz, Harrachov, Vysoké n. Jiz.
- 4, Soutěž jednotlivci-muži: 1. Vančura Václav Vilémov, 2. Janouch Petr Rokytnice n. Jiz, o třetí místo se dělí dosažením shodného času Štěpánek Petr a Novotný Josef Vilémov. Celkem soutěžilo 15m.
- 5, Nejlepší čas mužů v útoku s nástřikem do terčů docílilo družstvo Rokytnice n. Jiz II 56 vteřin. O vteřinu delší čas dosáhla družstva Vilémov I a Blansko. Z našeho obvodu MěstNV ve Vysokém dosáhlo nejlepší čas družstvo Tříč - 65 vteřin, dále Sklenařice - 80 vteřin, Stará Ves 85 vteřin; Vysoké n. Jiz diskvalifikováno/nenatočilo v určený čas motorku/. Družstvo Helkovice se soutěže nezúčastnilo.
- 6, Štafety mužů: 1. Rokytnice n. Jiz. I - 66 vteřin, 2. Vilémov II - 67 vt.
3. Blansko a Rokytnice n. Jiz II - shodný čas 78 vtřin. Z obvodu Vysoké n. Jiz nejlepší čas dosáhla družstva Sklenařice a Stará Ves - 80 vteřin, Vysoké n. Jiz 86 vt.
- 7, Výsledné časy soutěží žen: Rokytnice n. Jiz, štafeta 85 vteřin a útok s vodou 73 vteřin. Vysoké n. Jiz, štafeta 85 vteřin a útok 77 vt., Jablonec n. Jiz štafeta 90 vt., útok 89 vt., Harrachov štafeta 109 vt., útok se nezdařil, nenásály vodu.

Soutěž probíhala díky dobré organizaci pořadatelů a v neposlední řadě i díky serióznímu a nestrannému rozhodování sboru rozhodčích v klidu a všeobecné pohodě. Na závěr soutěží byli vždy první tři z každé kategorie odměněni věcnými cenami.

Pro všechny účastníky byly zajištěny v místním pohostinství Mexiko obědy v celkovém počtu asi 200 ks, za což zaslouží poděkování vedoucí pohostinství s. Bělohlávek.

Odpolední program oslav byl nejprve zpestřen ukázkovým cvičením požárních družstev žáků a družstva dorostenek ze ZO

Zlatá Olešnice, která oslavila dne 4.6.1983 100 let svého trvání a se kterou udržuje ZO SPO Sklenařice velmi přátelské styky. Také jim touto cestou pořadatelé za jejich vystoupení děkují.

V další části odpoledního programu vystoupila dechová hudba Větrovanka z Vysokého n. Jiz., která všem přítomným zahrála pro dobrou náladu i k tanci.

Celé oslavy měly velmi hezký průběh, účast celkem 280, z toho 215 krojovaných. Všichni členové družstev zůstali až do odpoledních hodin, potom postoupně odjížděli. Průběh soutěže byl ohodnocen i přítomnými členy OV SPO v tom smyslu, že takový průběh okrskové soutěže ještě v okrsku nebyl. Všichni organizátoři i pořadatelé si této pochvaly velice vážili, ale zároveň je to zavazuje k tomu, aby připravované oslavy 100. výročí ZO SPO ve Sklenařicích, které se budou konat za pět roků, proběhly stejně úspěšně.

Co zbývá ještě dodat? Snad jenom to, že za touto úspěšnou akcí se skrývá mnoho obětavé práce všech členů sklenařických požárníků i jejich manželek, za což zaslouží rovněž poděkování. A nesmíme zapomenout také s poděkováním i ČSSS ve Vysokém n. Jiz., který poskytl k uskutečnění soutěže velmi vhodný pozemek - část pastviny nad silnicí ke Zlaté Olešnici hned za bývalým "Hamburkem".

Věříme, že při oslavách 100. výročí založení ZO SPO ve Sklenařicích v roce 1983 bude účast požárníků i občanů ještě větší. Vždyť taková setkání přispívají k vzájemnému poznání, utužení přátelství a k dobrým vztahům mezi lidmi vůbec.

Věra Brůnová.

Pan Břetislav Novotný z Haratic nám poslal do redakce básně z prvního slovenského sjezdu hasičstva v Praze r. 1903. Pro zajímavost ji čtenářům otiskujeme:

V dějinách českého hasičstva je rok 1903 velepamátný
prvním valným sjezdem dobrovolného hasičstva
s l o v a n s k é h o
ve dnech 15 a 16 srpna

Na paměť jeho:

Do tisíců v plné zbroji
krajem naším táhne voj,
po dědinách v městech stojí
stále připravený v boj;
plameny kde k nebi trysknou,
kde se zjeví živlů běs,
tam se přilby jeho blýsknou,
spěje klidmit strach a děs.

A když v klidu obzor dřímá,
zhoubný živl spoután jest;
prapor český pevně třímá,
vlasti svojí střeže čest,
čety jeho dobrou prací
v lidu šíří myslí jas,
tuží sval a zvolna vrací
české paži sílu zas.-

Tam, kde v sázce lidské žití,
zničením kde vládne čas,
tam se vozy jeho řítí,
k útoku zní trubek hlas,
tam zřít jeho statné pluky,
odvahy a síly vzmach,
tam, hle, kyne z jeho ruky
pomoc bližním v nehodách.

Hoj až někdy ohně vzplanou,
nepřítel se zjeví kdes,
jak ty pluky jeho vstanou,
jak se vzepnou do nebes,
jak udeří hromem, bleskem
do cizácké havěti -
pak přestanou v kraji českém
strádati a trpěti.

Karel O. Hubálek

Z nálezu po otci Jos. Novotným,
účastníku tohoto sjezdu.

Bř. Novotný, Haratice.

Jednou větou :

- Víte že...
- ...ve středu 6.července 1983 navštívili Vysoké n. Jiz. účastníci Šrámkovy Sobotky, prohlédli si muzeum, divadelní budovu, loutkové divadlo a besedovali s členkou DS Krakonoš, M. Hejralovou.
 - v pátek 8.července se v Krakonoši sepisovaly smlouvy se zástupci divadelních souborů, které získaly účast na NP VZDS; program přehlídky, která se koná ve dnech 1-8 října 1983 následuje v další části Větrníku.
 - ... letní koncert Větrovanky 15.7. před Krakonošem se vydařil; kromě dětí se zúčastnilo 165 dospělých.
 - ... v sobotu odpoledne 16.7. vystoupila Větrovanka s tanečním souborem v kulturním pořadu "Krakonošovy tržnice" v Roztókách u Jilemnice; i když program přerušila bouřka s pořádným lijákem, pokračovalo se v něm až do 17 hodin a během vystoupení byla přivítána 10 000 návštěvníků.
 - ... v letních měsících probíhá soutěž o nejkrásnější zahrádku a okna ve Sklěnařicích a ve Vysokém n. Jiz.
 - ... hrací profil kina ve Vysokém n. Jiz. je v červenci a v srpnu rozšířen na úterý, středu, čtvrtek a sobotu.
 - ... ve Střediskové knihovně je výstavka k 70.výročí úmrtí M. Alše
 - ... horké letní dny prožívají obyvatelé i návštěvníci Vysocka u koupaliště; některé soboty a neděle tam bývá 700 až 800 lidí

P r o g r a m XIV. Národní přehlídky
vesnických a zemědělských divadelních souborů:

- 1.10.1983 Gabriela Preissová - J E J Í P A S T O R K Y Ň A
DS K. Högra SZK ROH Moravských skláren Květná
- 2.10. Julius Zeyer - R A D Ú Z A M A H U L E N A
DS SZK Bystřice u Benešova
- 3.10. Jiří Šotola - M O Ž N Á J E N A S T Ř E Š E K Ů Ň
DS Jaroslav KSS Luže
- 4.10. Jaroslav Hašek - J O S E F Š V E J K aneb
Veliká doba si žádá veliké lidi
DS J. Honsy ZK ROH Moravské sklárny Karolinka
- 5.10. Radoslav Lošťák - D Ů M, K D E N E S N Ě Ž Í
DS MěKS Radnice
- 6.10. Jiří Šotola - M O Ž N Á J E N A S T Ř E Š E K Ů Ň
DS OB Strážkovice
- 7.10. Kazys Saja - B Ý K K L E M E N S
DS OB Maštov
- 8.10. Miroslav Plešák - J A K R O Z E S M Á T P R I N C E
DS Vojan SZK Libice nad Cidlinou

Všechna představení budou v 16,00 a v 19,30 hodin,
kromě 8.10., kdy budou ve 13,00 a v 16,00 hod.

Vítání souborů denně před divadelní budovou Krakonoš v 15,00 hodin,
v sobotu 1.10. 1983 budou vítány dva soubory - ve 12,00 a v 15,00

Letní podvečer

Prostřednictvím plakátů zvali srdečně všichni pořadatelé a účinkující v pátek 15.července na Letní podvečer u Krakonoše. V osm hodin večer zazněly tóny první skladby a koncert dechové hudby Větrovanky při OB Vysoké n. Jiz. začal. Z bohaté studnice české dechové hudby je výběr velmi těžký, nakonec zvítězilo 21 skladeb a Česká beseda, kterou na přání kapelníka nacvičil omlazený taneční soubor divadla Krakonoš. Českou besedu z lidových tanců a písní vybral a sestavil Ferdinand Heller už před 120 lety. Choreografii k ní vytvořil Karel Link. I v našich krkonošských krojích mají její tance své kouzlo, stejně jako citlivé, snadno zapamatovatelné melodie, podmanivé svou prostotou a dokonalostí.

Pro větší pohodu všech přítomných bylo přichystáno i lákavé občerstvení. Jak přibývalo času a tmy, ubývalo skladeb a světla, až došlo na tu poslední. A my věříme, že název pochodu Karla Vacka "Zůstaň tu s námi, muziko česká" nebude jenom přáním a že se o letošních prázdninách sejdem v tak hojném počtu ještě jednou. Sv. Hejralová.

Padesátníci - setkání 18.6. 1983.

Podobné setkání jsme již uskutečnili dvakrát, prvně po dvaceti letech ukončení školní docházky a to v roce 1973 a podruhé v roce 1978. Je to setkání spolužáků s učiteli a všichni se na toto setkání vždy moc těší. Popovídat si a zavzpomínat na doby již uplynulé. Z pozvaných spolužáků/třiceti třech/ se setkání zúčastnilo dvacet osm, čtyři se omluvili a tři již nežijí. Učitelé pozvání přijali a přišli mezi nás/tři/, šest učitelů již nežije.

V tu sobotu 18.6. jsme měli sraz na náměstí a po vzájemném pozdravení jsme odešli na místní hřbitov, kde jsme položením věnce vzpoměli učitelů a spolužáků kteří již mezi námi nejsou a tak jsme symbolicky zahájili naše setkání. Po malé prohlídce našeho města již za povádání při procházce se ozývají otázky, proč ten či onen nepřišli, i když to mají jen malý kousek, a někteří jsou zklamáni, že jsme se všichni nesešli.

Složení nás spolužáků je různé, neboť za okupace jsme byli rozdělení a po okupaci se mnozí odstěhovali a pak zvláště 4. ročník JUK, který byl nepovinný, navštěvovalo jen 14 žáků. Tak se scházíme všichni, kteří letos oslavili, nebo oslaví padesátiny.

Po procházce městem jsme zasedli k prostřenému stolu v kiosku lyžařského vleku. Přípitkem na zdraví a na opětné shledání pohárem s vyrytou padesátkou, který si každý účastník po skončení odnesl domů na památku našeho setkání, a po hezkých slovech p. učitele Knoba a pí. učitelky Hnykové, začala pobava za zpěvu a doprovodu harmoniky.

V pohodě a přátelském povídání jsme setrvali déle, než jsme předpokládali. Pan učitel Knob nám toto sedění "povolil" do jednadvaceti hodin. Jistě z tohoto překročení povolené doby nebude v rodičovském sdružení nikdo dělat závěry a ani se nám nezhorší klasifikace z chování, neboť jsme již trochu plnoletí.

Všichni byli u nás ve Vysokém spokojeni i s hezkým prostředím zařízení Ski klubu, kde tato zábava probíhala. Za zapůjčení zařízení děkujeme vysocké TJ Jiskra.

Hezké setkání skončilo a již se opět těšíme, že se ve zdraví a v míru sejdem v roce 1988.

Za padesátníky a spolužáky
Jiří Holeček a Josef Martinec.

Nepřehlédněte !

Dovolená v prodejně Květiny - 8. - 10. srpna 1983
22. - 26. "

ve Vysokém n. Jiz., zdravíme všechny čtenáře Větrníku, jeho příznivce mimo Vysoké n. Jiz., a všechny další vysocké občany.

Náš závod má zde již svou tradici, brzy bude slavit 80. výr. svého založení. Protože je závod umístěn v údolí pod Vysokým, tak většina cizích návštěvníků o nás ani neví.

Slogan národního podniku Seba říká: "Seba obléká celý svět". Proto i naše výrobky oblékáte Vy všichni. Náš závod- tkalcovna- vyrábí režné tkaniny a to pláštoviny, oblekoviny a v menší míře ještě sypkoviny. Sypkoviny jsou bavlněné, oblekoviny a pláštoviny ze směsi polyesteru stříž nebo polyester bavlna.

Závod od založení nedoznal až do roku 1958 změn. V roce 1958 bylo započato s rozsáhlou rekonstrukcí. Byla přistavěna nová hala a postupně v celém závodě byl vyměněn celý strojový park. Rekonstrukce byla dokončena v roce 1962 a od této doby závod stále plní plán. Po celá léta se v soutěži o nejlepší tkalcovnu národního podniku umísťuje na prvních místech. Je buď první- většinou- anebo druhý. Za loňský rok se náš závod v soutěži o nejlepší tkalcovnu Generálního ředitelství bavlnářského průmyslu umístil v silné konkurenci dokonce na druhém místě.

Náš závod- naši zaměstnanci se podílejí i na výstavbě Vysokého. Naše stavební četa postavila novou tělocvičnu, pomáhala při výstavbě nové mateřské školy, byla nápomocna při opravě zdravotního střediska a pomáhá podle možností i při výstavbě nové požární zbrojnice. Podílela se i na stavbě školních dílen a v současné době provedla přestavbu staré mateřské školy na dům pečovatelské služby pro pěstárny občanů, který bude v provozu až od roku 1986.

Zatím se nám za pomoci všech zaměstnanců všechno dařilo. V současné době však v závodě značně poklesl počet zaměstnanců a ti chybí na všech výrobních úsecích v závodě. Používáme proto tuto možnost k náboru a k získání zaměstnanců pro závod. Potřebujeme:

Zámečníka, tkadleny, pomahačky, nabíječky, sukačky, šlichtařského pomocníka- práce na dvě směny. Na denní směnu jsou volná místa v čistírně. Dále potřebujeme i dalšího člena závodní stráže.

Děkujeme předem všem občanům/ i důchodcům/, kteří se přihlásí do zaměstnání/ třeba i jen přechodně/ a pomohou nám tak překonat tyto obtíže, abychom mohli i nadále hlásit vždy splnění plánovaných ročních úkolů.

Vedení závodu a závodní složky

n.p. Seba, závod 13 Vysoké n. Jiz.

V. ročník pochodu

"Po stopách našich divadelních předků".

Na pátý pochod "Po stopách našich divadelních předků", který už tradičně připravují členové OV SČDO Semily a DS Krakonoš Vysoké n. Jiz., se sešlo 49 účastníků, včetně nejmladší ochotnické generace. Od Krakonoše se všichni za pěkného počasí vydali do Staré Vsi, kde dr. Václav Lukášna různých místech vyprávěl o divadelnictví a zvláštní pozornost věnoval Františku Vodsedálkovi a jeho zásluze o lidové divadlo. Přes Barejtův kopec a Roztoky jsme dorazili k Vošmardě, kde nás přivítal Karel Svoboda, autor hry o vysockých muzikantech "Sen vo kríllouce" kterou vysočtí uváděli s úspěchem v minulém roce. Povyprávěl o své dramaturgické činnosti, uvařil kávu a my se vydali na závěrečnou trasu k prohlídce Bozkovských jeskyní. A tam nás očekávalo seznámení s počátky a vývojem divadla v Bozkově i s ukázkami pěkných starých plakátů, což už předem připravil bozkovský ochotník Vratislav Ouhřabka.

Nebyl by pochod divadelním pochodem, kdyby chyběla beseda o přestavbě Národního divadla v Praze. Na vše možné i nemožné odpovídal pro nás nejpovolanější- vedoucí pracovník jevištní techniky ND Pavel Hora.

Závěr pochodu patřil opékáním a soutěžím- tentokrát o zlatou, stříbrnou a bronzovou roli. Jistě by bylo stále o čem povídat, ale čas odjezdu autobusu nemilosrdně tlačil. Tak jsme se večer 2.7. 1983 na vysockém náměstí rozpučili s tím, že za rok opět na shledanou.

Sv. Hejralová

Pokračování,
tentokrát o drahém kamení.

Na mapě českého království Pavla Aretina z Ehrenfeldu z r. 1619 je zakresleno též Vysoké, nad ním figurka pasáka, který hází za krávu kamenem, a latinský nápis *Lapis pretiosior vaccae*, což znamená Kámen cennější než kráva.

Pavel Stránský, pobělohorský emigrant, vydal r. 1634 a podruhé v roce 1643 v holandském Leydenu latinský spis *O státě českém*. V něm popisuje boleslavského kraje píše v českém překladě: "...Vysoké, kde kráva bývá často od pasáka napadena kamenem dražším než je sama."

Bohuslav Balbín, učený jezuita a vlastenecký spisovatel ve svém díle *Miscelanea historica regni Bohemae*, vydaném v Praze r. 1681 konstatuje již jednoznačně... "*Wydoka oppidum gemarum patria*", což česky znamená: město Vysoké, domov drahokamů.

Jak se dostalo Vysokému té cti, když v jeho nejbližším okolí se žádné drahokamy nenacházejí, nenalézáky a ani pro jeho geologické složení nacházet nemohly? Dá se to vysvětlit tak, že kresba pasáka házejícího kamenem za krávu na Aretinově mapě nad vyznačením Vysokého patří Jizerce pod Bukovcem, která v době Aretinovy byla ještě proslulá jako naleziště safírů, ametystů, chrysopasů, křišťálů, granátů, spinelů, topasů, rubínů a jiných vzácných kamenů. Vysoké bylo odtud nejbližší město. Kdyby tato scéna byla zakreslena od Vysokého jižně, mohla se týkat Kozákova. Stránský v emigraci v Holandsku měl pro své místopisné dílo kromě své paměti asi jen málo písemných pramenů. Mohla mezi ně patřit též Aretinova mapa Čech. A tak údaj o pasákovi a kamení přiřkl Vysokému, u kterého byla scéna zakreslena. Balbín pak vycházel ze Stránského anebo přímo z Aretinovy mapy a označil Vysoké za domov/vlast/ drahokamů.

Sláva naleziště drahokamů se rozšířila na celé Čechy a ještě pan Rybář z Nerudových Malostranských povídek chlubil se cizincům obdivujícím polodrahokamy na stěnách svatováclavské kaple: "...U nás v chách hodí pasák kamenem za krávu a kámen má často větší cenu než stádo!"

To už ovšem také neplatí. Musíme se proto smířit s tím, že Vysoké není a nebylo domovem drahokamů, že nejbližší jejich naleziště, již v podstatě vyčerpaná, byla na Kozákově a na Jizerce.

Tedy ani zlato ani drahé kamení neproslavilo Vysoké, jen krásy jeho přírody, kterou bychom se měli snažit uchovat neporušenou, a její kulturnost jeho obyvatel, jejichž odkaz bychom se měli snažit rozmnožit.

Dr Václav Lukáš.

Farské mlýny

Ve Větrníku 1981 v č. 2 jsme otiskli první část vyprávění o vysockých mlýnech od Františky Jandové, kde vyprávěla o Daníčkově a Nesvadbově mlýně, tak zvaných hořeních mlýnkách.

Zbývá:

Třetí mlýn na vysockém potoce - mlýn Vojákův čp 154.

Byl větší a stál asi pět minut od pěšinky, která vedla na vrchol kopce, jak jsme tenkrát říkali na Zámčisti, totiž ku zbořeníšti hradu téžky. A zde nevíme, kdo a kdy ho stavěl. Voborník ve svých výpiscích dává v roce 1787 jako majitele Matouše Nečásky. Dále je zápis v pozemkové knize z r. 1825, kde se uvádí, že mlýn zvaný Vojákův, koupil od Václava Nečásky Václav Netuka.

Na počátku století, to jest v době mého dětství, se tam už nemlelo a mlýn patřil rodině Hladíkové. Čím se živili, to se mi nepodařilo zjistit, ale starou, dost velkou dřevěnou budovu si ještě pamatuji, protože jsme tam chodili aspoň jednou za léto "na dlouhý výlet". Pravděpodobně měl Vojákův mlýn právo jako mlýnek farský prodávat lahvové pivo. U mlýna u potoka byla pěkná rovná loučka a tam bylo z prken zbito několik stolů lavič na posezení. Vzádu pak bylo několik včelích úlů a také bulije. Lou cestu jsem se těšila, že dostanu ve mlýně veliký krajíc chleba s medem a velmi jsem si přála, aby byla i bulije obsazená hráči želek. To bývala mládež nejen z Vysokého, ale i z Poniklé, Buřan, Brat...

chova a dalších vesnic a chalup ze strání nad Jizerou. Pamatují si starou paní Hladíkovou, větší, hubenou a jakoby přísnou ženu, a velkou světnici v chalupě, zařízenou po staru. Malá okénka, veliký stůl, nad ním v koutě obvyklý kříž a velkou polici na hrnce. Jako dítěti se mi to zdálo velmi veliké, nízké do stropu a velmi ponuré.

Tento mlýn lehl popelem první, a sice již v roce 1913. Patřil v té době J. Folprechtovi a oheň vznikl z neznámé příčiny také ve stodole. Majitel začal mlýn 21.4.1914 opravovat, ale byl hned na počátku první světové války povolán na vojnu, a tak nedostavěná a zadlužená budova byla ve veřejné dražbě zakoupená vysockou obcí za 18.000,- Kčs a 12. dubna 1918 byla prodána i s pozemky paní Amalii Josífkové z Vysokého. Do mlýna se nastěhovali Vránovi jako hlídači a Vojtěch Josífek upravoval vše k otevření nové výletní restaurace. Byl přistavěn veliký taneční sál a veranda pro muzikanty. Nad potokem byla střelnice, kde se pořádaly střelecké závody o ceny, a pod sálem u potoka byl kuželnák a na rovné loučce vedle se hrávalo divadlo v přírodě. Taneční večírky se pořádaly skoro každý týden. Dělníci z Hradské továrny tam pořádali i plesy odborové organizace, jak svědčí zachovaná pozvánka na ples z r. 1927. Výletní hostinec Vojákův mlýn se stal vyhledávaným zábavním podnikem a jeho majitel, bývalý úspěšný lyžařský závodník, osobou velmi populární. Stavěli jsme se tam vždy na našich prázdninových výletech s dětmi. Už cestou se děti radily, co si objednají. Výběr byl bohatý. Uzenky studené s cibulkou a octem, uzenky teplé s hořčicí, "křenouky" teplé s křenem, chléb s máslem a medem, chléb s máslem a syrečkem a limonáda, inu, pramá hořká. A k tomu vyhrával veliký, velmi hluchý orchestrion. --- Tento čilý život Vojákova mlýna končil německou okupací v r. 1938, kdy tato část města Vysokého byla zabrána do Sudet. V r. 1940 umírá majitel Vojtěch Josífek a majitelkou se stává jeho dcera Marie, provdaná Koldovská. Němci okupovali Vojákův mlýn a na sále umísťili tak zvané národní hosty. Byli to váleční uprchlíci z Estonska, Rigy a Podkarpatské Rusi.

Sláva a život výletní restaurace se však už ani po válce neobnovil a tak v r. 1958 prodala Marie Koldovská dům Uhelným skladům Pardubice jako rekreační objekt a zůstala tam bydlet jako správkyně. Vybírala poplatky ubytovací, ručila za plynulý chod chaty a podobně. Ale když v r. 1961 v srpnu přejímá Vojákův mlýn podnik Kniha Pardubice, odchází i Marie Koldovská a stěhuje se ku své dceři do Vratislavic.

V roce 1980 jsou majiteli mlýna tři rekreanti snad z Hradce Králové a trvale tam bydlí paní Tupcová. Je to už starší žena a pracuje na Hradsku v továrně.

Sestavila dle zápisků, vzpomínek
a vyprávění

Fr. Jandová v r. 1980

Pro deštivé i slunné prázdninové dny
si můžete vypůjčit ve Střediskové knihovně Vysoké n. Jizerou:

ŠKOLA PLAVČÍK je název dětské knížky V. Pikula přeložené z ruštiny z prostředí válečného námořnictva za 2. svět. války.

Sarkastický, ale i do tragiky ústící román R. Alftana o působení Švédů v jednotkách OSN má název NAŠÍ HOŠI NA KYPRU.

Slovenská spisovatelka K. Jarunková napsala SETKÁNÍ S NEZVĚSTNÝM o osudu mladého chlapce v podhámájském Nepálském království.

Střetnutí naší Bezpečnosti s mezinárodním gangem obchodníků s drogami líčí V. Vítek v knize MRAVENCÍ NESOU DMRT.

Dětským čtenářům je věnována kniha německého autora K. Davida

KANĚ KAŠPAR, - a finského spisovatele H. Mäkeläho PAN HŮ.

Antologie nových českých vědeckofantastických příběhů přináší dva tituly - LIDÉ ZE SOUVĚZDÍ LVA a ŽELEZO PŘICHÁZÍ Z HVĚZD.

Milovníky detektivek potěší E. S. Gardner s knihou 3X ZA OBHAJBOU PERRY MASON.

TICHÁ DOHODA amerického filmového režiséra E. Kazana je společenskohistorický román.

Známý karikaturista V. Jiránek vydal knihu kreslených vtipů JAK JE TOMU U LIDÍ.

Z E S P O R T U :

V minulém čísle jsme Vám přiblížili kopanou a volejbal, dnes se vydáme za turistikou:

Josef Petruška - výňatek výroční zprávy za rok 1982 :

Naši turisté, kteří mají v odboru 62 členů dospělých a 12 dětí, našlapali na 31 akcích po cestách i necestách od Kokrháče až po černé moře celkem ...11.210 km a z toho mládež ...1.320 km. Není to zase tak mnoho, jak se na první pohled zdá, když jen Pepa Jirouš dokázal sám našlapat 1058 km.

V únoru se pod patronací a péčí vysockých turistů na stopu První středoevropské padesátky vydalo 376 lyžařů-turistů. V jarním období-v květnu- zorganizoval turistický odbor dálkový pochod krajem Zapadlých vlastenců, kterým po různé dlouhých trasách šlapalo 653 účastníků.

Mimo tuto činnost prováděli členové odboru turisté ...ké značení cest a rozšířili vycházkový okruh o 1,5 km. Uspořádali 2 besedy pro veřejnost s účastníky zahraniční turistiky, získali 3 dobrovolné dárce krve a odpracovali na akci "Z" a národních směnách celkem 450 brigádnických hodin. Turistický oddíl úspěšně soutěží o titul Vzorný I. stupně.

Letošní činnost turistického odboru TJ Jiskra:

Po skončení zimní sezony byl vypracován plán činnosti na letní období, který zahrnoval mimo jiné účast našich členů na dálkových pochodech jiných turistických oddílů. Z nejznámějších jmenujeme: Lišeňské pochody Českým rájem, Děčínský pochod, Krakonošovou stezkou, Alšovické pochody a j. Průměrná účast našich členů čítala. Pro rodiče s dětmi byl uskutečněn jednodenní autobusový výlet.

Stávající vycházkový okruh jsme rozšířili o 2 km až do osady Jilem, takže nyní měří 10 km a doplnili jej orientačními tabulkami z nichž jedna je instalována na náměstí ve Vysokém n. Jizerou. Pro milovníky pochodu a pobytu v přírodě byl uspořádán veřejný turist. pochod -VII. ročník- 28.5.1983. Trasy měřily 50, 35, 25, a 12 km, nejpočetněji byla volena trasa se 123 účastníky, pak následuje 25 km trasa se 113 pochodníky. Celkový počet účastníků na akci 328. Poté šitelná je účast mládeže do 15. roku čítající 152 a dále 41 rodinných kolektivů.

Ani v době dovolených nechceme odpočívat. Ve spolupráci se ZO ROH Seba Vysoké n. Jiz. budou naši členové trávit teplé letní dny na Vranovské přehradě koupáním, odkud se plánuje několik kratších výletů do okolí. Ve druhé srpnové dekádě uskutečnime 100 km ní vysokohorskou turistiku do oblasti Roháčů a Vysokých Tater. Podle předběžných přihlášek počítáme s účastí 10-12 členů.

Na ukončení bohaté letní činnosti zamýšlíme podniknout 2denní výlet rodin s dětmi do Jizerských hor, s přespáním Severák v Janově, a dále účast na dalších dálkových pochodech.

Ke všem turistickým akcím zveme nejen naše členy turist. tý, ale každého občana, který chce s námi účastníci se pochodu a znát krásy naší vlasti.

Karel Svatý.

U p o z o r n ě n í :

Žádáme majitele psů, aby do 14 dnů ode dne vzniku poplatkové povinnosti přihlásili psy na MěstNV v e Vysokém n. Jizerou na předepsaném tiskopise, který je na NV k dispozici. Majitelům, kteří tak dosud neučinili, nebo neučiní, bude poplatek ze psů zvýšen o 50%.

Společenská kronika

12.7 1983 oslavili stříbrnou svatbu Josef a Marie Babčovi ze Staré Vsi. Další společná léta ve zdraví a lásce!

Společnou cestu životem nastoupili:

- 16.7. Markéta Bažantová, Vysoké n. Jiz. a Přemysl Zelinka, Vítkovice v Krk.
- 16.7. Maruška Soukupová, Vysoké n. Jiz. a Zdeněk Kobr, Jablonec n. Jiz.
- 16.7. Božek Kučera, Vysoké n. Jiz. a Věra Kurzová, Dvůr Králové n. L.

28.7. oslavil 70.narozeniny s. Jiří Vašíček.

Vysoké životní jubileum oslaví v srpnu 1983 :

1.8.	Petr Holý , Vysoké	76 let	22.8.	Fr.Jandová,Vysoké	87 let
1.8.	Lad. Kobr . St. Ves	73 "	23.8.	Bož.Lišková St.Ves	77 "
4.8.	A.Patočková Tříč	83 "	23.8.	Fr.Pěnička Helkovic	78 "
7.8.	Jiří Kučera Vysoké	82 "	26.8.	Bed.Grosman Sklenař.	76 "
10.8.	Emil Palme Tříč	83 "	27.8.	Kar.Metelková "	80 "
11.8.	Petr Hnyk Vysoké	75 "	28.8.	Václ.Klíma Helkov.	72 "
11.8.	Josef Petřina Helk.	73 "	28.8.	Mar.Nováková St.Ves	74 "
16.8.	Mar. Turková Vysoké	71 "	29.8.	M.Škrabálková Vysoké	76 "
17.8.	Jos.Nečásek Vysoké	76 "	29.8.	Mar.Štočková Vysoké	86 "
18.8.	Hel.Bucharová Vysoké	74 "	13.8.	Haba Petr Sklenařice	78 "
21.8.	M.Nedomlelová "	82 "	13.8.	F.Kolovrátníková Vys.	76 "

15.8. Josef Knob Vysoké 80 let.

Všem srdečně blahopřejeme!

Počasí ve Vysokém n. Jiz. v červnu 1983

Nejvyšší denní teplota/maximum/25,3 C, loni 27,5 C. Nejnižší teplota/minimum/4,2 C, loni 5,3 C. Průměrná denní teplota 14,6 C, loni 14,2 C. Celkové množství srážek za červen 18,2 mm, loni 92,1 mm. Počet dní se srážkami 9. Nejvíce srážek za jeden den 12,2 mm dne 27. VI. Počet dní s výskytem mlhy 0. Počet dní s bouřkami 3, většinou vzdálené a slabé. Počet dní se silným větrem 0.

Jako celek byl letošní červen teplotně normální, srážkově hluboko podnormální. Zvláštností byly časté rychlé vzestupy teploty s náhlými silnými poklesy teplot.

V první dekádě převládalo suché počasí s malou oblačností. Většinou slabý až dosti čerstvý proměnlivý vítr. Průměrná denní teplota dekady 15,3 C, srážky 1,4 mm. Ve druhé dekádě pokračovalo suché počasí se zvětšenou oblačností. Vítr převážně dosti čerstvý a severních směrů. Průměrná teplota 12,3 C, srážky 3,6 mm.

Ve třetí dekádě bylo většinou skoro jasno, jedna silnější bouřka s výdatnějším deštěm. Vál většinou slabý východní až jižní vítr. Průměrná teplota dekady 16,2 C, srážky 13,2 mm.

Pro zemědělství bylo počasí příznivé i nepříznivé. Pro sušení sena a ostatní sklizen píce bylo velmi příznivé. Státní statek dokonce sklizen píce na 105% plánovaných ploch již koncem června, což se dosud nikdy nepodařilo. - Nepříznivé bylo počasí pro vývoj jařin, otav, pastvin i brambor. Velké sucho bradí vegetaci a již nyní snižuje předpokládané výnosy, které se rýsovaly na konci května tak slibně.

Karel Petruška.

V ě t r n í k - časopis MěstNV Vysoké nad Jizerou.
Zodpovědný redaktor ing Grafek. Povoleno odb. kultur ONV Semily v r. 1967. Vychází lx za měsíc. Cena 1,-

Príspevky zasílejte na MěstNV, uzávěrka 15. každého měsíce.